

ПЕРЕДПЛАТА

За „Буковину“ вноситься на цілий рік 10 зр. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно . . . . 1 „ — „ для заграниччя 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовица в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і руских свят о год. 5. по пол.

Реданция і Адміністрация „Буковини“ находитъ ся в Чернівцях (ул. Петровача ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Приготовлення галицьких Русинів до виборів.

Се було 25-го вересня 1896, як у львівській „Рускій Бесіді“ Романчукова Народна Рада зрела ся союзу з радикалами щоби лише не наразити ся москвофілам; з двох тих партій вибрала москвофілську, доказуючи тим, що негаторів Руси вважає елементом таким, що може працювати на користь Руси. Коли ми о тім подали цілком вірну з правдою допись зі Львова (в числі 207.), *Дьло* ні одним словом не спростувало єї, а просто закинуло нам „найпідліїші клевети.“

„Такі клевети — писало оно дословно — розпускають рускі урядовці, скоро довідали ся, що Народна Рада рішила вести самостійно акцію виборчу і на основах своєї народної програми дучити всіх людей доброї волі до борби з — рентильниками. До нема аргументів, там послугують ся рентильні газети найпідліїшими клеветами, щоби лиш викликати заколот і захитати у людей віру в успіх і добро справи.“ — А далі в обороні „самостійної“ акції Народної Ради писало тоді *Дьло* так: „Самостійне ведені акції виборчої впливає з основ народної програми, на котрих Народна Рада опирає свою політичну діяльність і заступає всіх Русинів-народовців. Рівно-ж і напням, в яким має повести ся акція виборча, с. е. вибір незалежних послів народних, відповідає виовні інтересам народу руского, основам народної програми і теперішнім обставинам політичним. — Виділ Народної Ради не виключив від акції нікого, хто лиш го-

дить ся на народну програму. Ухвала виділу Народної Ради запала одноголосно по засягненню опії мужів довірія. Виравді відзивали ся поодинокі голоси, (була їх більшість — *Ред. Бук.*) чи би акція виборча не могла повести ся спільно з иншими сторонництвами рускими, а радикалами і старорускою (не москвофілскою) партією, однак при близішій обговореню справи з дотичними чинниками показало ся, що завязане якогось спільного комітету центрального в даних обставинах неможливе. Така спільна акція мала би значіне лиш тактичне, а задля такого значіня ніяке сторонництво, а тим менше Русини-народовці не можуть відкладати своєї програмової основи на дальший план. Вирочім тактика муєть примінити ся до місцевих обставин і для того треба полишити єї організаціям повітовим.“

Ми відповіли тоді в числі 212 *Буковини*, що се просто „балаканина“ *Дьла* о самостійній акції Народної Ради, бо на тім правди не було, і вияснили, хто такі ті староруси і як евентуально буде виглядати ся тактика народовців на провінції. На тім і скінчила ся та перепалка — *Дьло* дальше не відповідало.

Виравді *Дьло* не доказало нам тоді „найпідліїших клевет,“ але єго запевнене, що „самостійне ведені акції виборчої впливає з основ народної програми, на котрих Народна Рада опирає свою політичну діяльність і заступає всіх Русинів-народовців“ — те запевнене успокоювало нас трохи, хоч і не проганяло сумнівів. А тут по трьох місяцях ось що вийшло з

сеї „самостійної акції виборчої Народної Ради, котра впливає з основ народної програми!“ Вийшло таке, що можна би сміяти ся і глузувати собі з „самостійних політиків Народної Ради,“ як би не те, що тут жаль перемагає чоловіка. По що *Дьло* дурило Русинів тому три місяці?

Нині (число 284) оно само приносить вістку, що завязав ся „краєвий руский комітет виборчий,“ котрого головою єсть бувший посол до ради державної о. Іван Озаркевич, а заступниками голови два давні щирі приятелі: Юліян Романчук і Богдан Дідицький! Секретарями, аби нікому кривди не було, вибрані також народовець і москвофіл: др. Евгеній Петрушевич і кандидат нотарияльний Роман Бачинський. „Согласно, прекрасно і концептивно!“ Біжучі і менші справи має полагоджувати комітет езекутивний, що складає ся, окрім президії зі всіх прочих у Львові пробуваючих членів повного комітету, а іменно знов народовців і москвофілів: Василя Нагірного і докторів: Ярослава Кулачковського, Костя Левіцького, Юліяна Левича, Волод. Ясеницького і Льва Павенцького.

Чого більше їй доказувати, що „самостійне ведені акції виборчої впливає з основ народної програми, на котрих Народна Рада опирає свою політичну діяльність...“ Се справді чудна „самостійність...“

* * *

3) Маленькі фотографії великих людей.

Пан публицист.

(Дальше).

Довго-довго пан публицист доводив мені потребу „нашої“ часописі хоч би і чужою мовою; потребу „об'єднання“ „наших“ людей з усіма иншими, „хоч би й не зовсім суголосними“, потребу „не дратувати ворожих елементів“, потребу жити „св. дозволенія начальства“, доки не прийде слушний час...

А у мене відповідно доводам і зростови патосу мого розмовника, все зникало, та зникало образ „великого нашого публициста“, і скоро пан Перекіт скінчив свою горячу проповідь „еднанія“ — „великого публициста“ перед мене наче ніколи не було! Перед мене сидів просто бичок, що хоче сеати кількох маток...

На сему можна би було й попрохати ся, пожалкувавши на долю, що привела до мене д. Перекіта. Я так і гадав, коли мигнула думка: забувши „великого“ публициста побалакати ще в „бичком...“ Тип, правда не новий, але цікавий. Я казав подати сніданя. — „Бичок“ їв смакуючи, а я радів, бо з того я бачив, що кухар в „Чуприни“ вдатен подати сніданя до смаку. Пив „бичок“, не то щоб богацько, але й не мало, хоча до підпитку ще далеко було.

Поснідавши, він знов за своє, за часопис! На його думку на те, щоб часопис здобула силу пренумераторів і робила на людей вплив,

треба щоб вона в усему, з краю до краю була рекламою.

— Я сам Українець від підосви до голови — гремів бичок, бючи себе в груди, — і я тяжко вбоді ваю, що люди європейські ні прощо „наше“ українське нічого не знають, не відають. Запобігти сего лиха можна тільки найширочезнійшою рекламою. Реклама єкрий тепер по святах стала Архімедовою підоймою. Без реклами не то про наших письменників, а навіть і про письменство ніхто нічого не відати-ме. Сю велику задачу „нашу“ вінця XIX віку потроху зрозумів тільки пан Погибка в своєму „По суші и по морю“, да трощечки д. Чайченко.

Я настроїв ся був мовчати, не змагати ся; думка: лиш Софроне! твоє на коші! Але ворог мій — язык мій, таки не втернів і повернув ся якось так що з уст моїх вилетіло:

— А отже Шевченко! про його ніхто не рекламував, а про те його знають і в Європі — і у нас.

— Еге! то був Шевченків час, а тепер наш час, нові люди, нові й пісні... Та хйба ви забули, що Шевченка рекламувала особа коронована, сам імператор Микола... Се така реклама, що ліпшої їй не треба.

— А! бодай би тобі на сім слові язык дуба став! — подумав я і кажу: „Щур їй такий рекламі! не зичу я їй нікому!..“

— Звістно за для нашого часу така реклама ні до чого. „Нам“ треба сучасної реклами, не то що-б реклами кунецької, а реклами літературної,

в формі — звісток. Як іржа залізо переїдає, так реклама нівечить, переїдає байдужність людську. Самі відаєте: дитина мовчить — мати не чує! Хто-б знав про кобеляцькі кавуни, коли-б їх не привозили і до Звіринця і до Київки і до Лохвиці? Ніхто! гнили-б вони у вас, викидали-б їх свиням, а тепер ви за їх гроші допатою горнете! — Так-то, пане мій, добродію! реклами, реклами і ще раз реклами нам треба. Література — так самісецько як і всяка инша професія, — без реклами зачучверіє, поблекне, наче та троянда без світу, без тепла, без води... Тепер жаден краєць без реклами, й на штани не заробить. От вам доказ: кілька літ назад приїхав до Звіринця з Москви лікар Живоріз. Тай ну! пускати по наших часописях рекламу за рекламою: „Толокно з Галушками“ рекламує, що він „рака вигоїв;“ — „Помиїница“, що „лікар Живоріз власними руками витяг семисезжену глесту-солітера з залуку хорого і хорий, після 10 літної хероби — наче на світ народив ся;“ далі й „Паскудство“ подало рекламу, що Живоріз як був в Москві дак якомусь адвокатуви, здаєть ся Плеваці — нову печінку вставив; нарешті „наша“ часопись „Любостяжаніє и Сквернословіє“ оголосила, що славнозвістний лікар Живоріз у баби Параски винав уєю утробу, вимив її, винолоскав в карбольці, видужив ї ому одному відомим перегоном, вставив нову косу і ковбик і знов вложив утробу на своє місце... От що! Да отаким робом за кілька літ той Живоріз, що при-

Дьло каже, що тут ні інтрига кацапска, ні *Дьло*, ні п. Романчук, ні Народна Рада ні при чім, що повстав такий народско-москвофільський комітет. „Голос цілого руского духовенства“ був за тим — і нема що довго балакати... Ті делегати духовенства, що дня 11-го грудня ухвалили резолюції, на які С. Е. кардинал не міг згодити ся, дали початок до завязання сего комітету. Що більше навіть — внесене спільного комітету поставили перші „святеники народовці.“ І се з притиском подає *Дьло* на нашу адресу, аби ми — борони Боже — не бачили в тім інтриги кацапскої...

А що-до Народної Ради, то на думку *Дьла*, она зовсім не спроневірила ся народній програмі, бо „хто в світі хвилеву тактику партійну вчисляє до програми?“ До того ще й спис членів комітету, котрий буде оголошений (з него ми вже подали Львовян), покаже, чи межі членами „москвофільскої“ партії суть поди зависимі від Побідоносцева. Вкінці від себе обіцяє *Дьло* підпирати сей комітет.

Як же чудно звучать отей слова, коли порівнати їх з тими, що були в *Дьль* тому три місяці! Тоді „вправді відзивали ся поодинокі голоси,“ чи не утворити би спільного комітету з радикалами і старорусами (не москвофілами), але се тоді в даних обставинах було неможливе... „Така спільна акція — писало *Дьло* — мала би значіне лише тактичне, а задля такого значіня ніяке сторонництво, а тим менше Русини-народовці не можуть відкладати своєї програмової основи на дальшій плян.“ А нині по трьох місяцях — слухайте, люди! — уже й дозволили собі народовці відложити свою програмову основу на дальшій плян, бо „хто в світі хвилеву тактику партійну вчисляє до програми?“ Розберіть отсю льогіку опозиційно-народовску і або сьмійте ся або плачте — як хочете; ми вже єї нераз пригвоздили і повтаряти ся не думаємо. Чудна она та „льогіка“ і на кожний випадок „своя рідна...“

А до того сьміху чи плачу ще й нагадайте собі, що від вересня до нині ті „поодинокі голоси“ за спільною акцією, котрих тоді *Дьло* ігнорувало, зросли нині на „голос цілого руского духовенства,“ — долучить до того невинних старорусів в роді Б. Дідицького і иньших независимих від Побідоносцева — і будете мати о чім думати на довгий час...

* * *

Вістку о тім рускім краєвим комітеті виборчим приніє перший Kurjer lwowski. Здогадують ся, що єї подав др. Іван Франко. Він написав, що „вкінці найшли ся п. Романчук з п. Дідицьким, независимі рускі народовці з москвофілами.“ Розповів, як п. Романчук здавна носив ся з гадкою основаня спільного комітету з москвофілами — і як не мав спершу відваги обстати за тим виразно. Відтак пригадав ту невдалу спільну нараду на Рускій Бесіді у Львові в вересні і сконстатував, що нині „Народна Рада з огляду на час, який тепер переживає Русь галицька, спокійненько пристала до союзу з москвофілами,“ хоть ще перед трьома місяцями обурювала ся в *Дьль* на *Буковину*, що підозривала єї о охоту до того союзу.“ Вкінці п. Франко уважає сей союз дошкою ратунку для політики п. Романчука.

Дістав же п. Франко за ту вістку і від *Галичанина* і від *Дьла* цілу купу комплементів! У *Галичанина* став за те п. Франко „казеннымь радикаломь“, що полює на мандат посольський; „старости — каже — не забудуть ему сего при виборах.“ *Дьло* відповіло, що вістка, подана п. Франком „наскрізь тенденційна, злослива і ложна, що він задля хліба мусить на жаль марнувати свій красний талант на поли політики і журналістики, і то ще польскої, але він до політики рішучо найменше має спосібности.“

Хто в тім випадку лучший політик і лучший народовець і кого би передовсім треба жалувати, чи *Дьло* і *Галичанина* чи Франка, — се чей яено із самих слів *Дьла* з вересня і тепер і з перфідії *Галича-*

нина. За те, що Франко пересьвідчений так, як ми, о лихих наслідках всяких спільних акцій з москвофілами, за те він уже „казенный“ (скарбовий) радикал і лихий політик та ширить вісти „тенденційні, злосливі і ложні...“ О скільки тенденційні і ложні, се ми доказали, а що-до злосливости — то справді годі тут не злостити ся на короткозорість руску...

Н О В И Н К И.

Чернівці, дня 1-го січня 1897.

Іменованя. Львівський висший суд краєвий іменував канцелястів судових Костя Шингарюка в Сереті урядником від ґрунтових книг в Заставні, а Франца Ебеліна з Сольки урядником від ґрунтових книг в Сторожиньці.

З фінансової дирекції. Концепіст фінансовий др. Фр. Бараш при старостві в Кімполонґу перенесений до уряду виміри належитостей в Чернівцях.

Наше положенє змалювала яркими красками черновецька „Bukowiner Nachrichten“ витаючи у вступній статі рік 1897. Ось єї слова про теперішні відносини: „А народ кличе хліба! Зубожіне поступає великими кроками. Зможні стають убогими, убогі жебраками. Міщанин стає пролетарієм, селянин, сей консервативний тип чоловіка, покидає хату і землю, та шукає куска сухого хліба в далеких краях, де люди не сидять ще так тісно при собі. Кілько нужди, кілько недолі є в тім еміграційнім руху, що найшов на наших мужиків! Тільки подумати, що руский та волоський мужик іде за океан, покидає ту землю, де він уродив ся, що стала мов частию его власного тіла — покидає частину себе самого! А як мало потреба тим людям до вдоволення, які они скромні і не вимагаючі! Троха кукурузної муки і три оселедці на зиму вистарчає їм на прожиток, а таки мусять вандрувати, вандрувати в далеку чужину, де чужі ему звуки мови, де видіє его душа і тіло, а він мусить себе запрягати до нової невилльничої роботи! Де ви великі добродії румунського народа, ви Мустаці, Васильки, Стирчі і др.? Чому даєте своїм братям іти за море, тим бідним людям, що давнійше відрабляли віками паньщину для шляхти? Ой такий то наш край! Що таке робить наш край для населеня? Де суть Райфайзенівскі каси, що їх уже давно жадав краєвий сойм? чи они спочивають так, як всі

їхав сюди в чужих штанах, тепер має тріхи чи не цілий мілїон...“

— Добре! так же то лікар...

— Так само і письменник. Візьмемо такий приклад. Візьмемо якого будь письменника „нашого“, на пр. скажемо хоч Дмитренко, Петренко, Хоменко, чи яке иньше Какоонко. Даємо першу звістку, що славнозвістний Какоонко заміряєть ся писати драму з життя... ну, нехай богів Олімпійських, або наших запорожців за часів гетьмана Заграй-Вуса...

— Такого гетьмана не було — перебив я.

— Знаю! не такий я неукіне така „тема сила,“ що-б і сего не знав. Не було Заграй-Вуса, але-ж він міг бути; тай хто там у нас знає, чи був гетьман Заграй-Вус, чи не був? Не було і Гетьмана Загрібайла, а про те люди няли віри, що він є і йде визволяти Україну з крєпацтва. Дякуючи міністерству осьвіти, підручникам Іловайського та Рождественського, та забороні гімназістам читати Костомарова, за того наше пароботцтво з „аттєстачами зрѣлости,“ не знати-ме навіть, що таке Січ була і няти-ме віри, що „Козачина — була періодом рабства“ України. — Катерина II., щоб визволити Україну зпід того рабства мусіла завести крєпацтво. Та от вам: нещодавно я чув з уст гімназістки VII кл., що „Україну вигадали соціялісти вкупі з Поляками...“ Ну от і пустимо звістку про Гетьмана Заграй-Вуса. — За кілька

день — нову: „Какоонко написав вже ту драму і перечитує... Далі: — „драма пішла в цензуру“... Перегородом: „цензура дозволила друкувати“... Нова звістка: одна Московська „Помийниця“ — купує драму, з умовою, щоб надрукувати її „в переводь съ рукописи“... Далі: „Какоонко про дав Заграй-Вуса в „Помийницю“ і взяв грубі гроші“... Нарешті: „Садовський і Старицький купують і собі „Заграй-Вуса“... Да отак-от отим Какоонком так заінтригуємо людей, що не тільки в Рєсії, а й скрізь по Европі звернуть увагу, зайківлять ся: хто такий Какоонко? По якому він писав? Ба! по українськї... Was ist „українськї“?... Що то за Заграй-Вус? у якого народу він жиє? Де подів ся той народ? А, а! Ruthenisch!... Ja wohl!... Ruthenisch... Се-б то те, що от Романчук! О! о! Романчук!... От бачте, добродію, до чого веде реклама! От де саме завдане „нашої“ часописі...“

Язик у мене, наче шибеник той, так і витяг ся, щоб гукнути Ціцероновське: „o tempora, o mores!“ але я йому: тирру! та з усеї сили еціняв зуби і не пустив його. Я тямив, що змагати ся мені годі. Про се мені виразно говорила уся Перекітова твар: вона, найпаче очи, блищали йому так, наче ті нові, випущені міністром Вітте російські гроші золоті з великою примішкою лігатури. — Довго ще Перекіт говорив, а я мовчки слухав про велике значіне задля українського письменства „широкої реклами“ та дифирамбів. Потім знав бесіду про більшу

ще вагу „полеміки.“ Він доводив, що полеміка — друга зброя „нашої“ самосьвідомости і слави! З неї, наче з того „рога изобилія“ — повинно синяти ся на ліво — панєгірики, на право — ганьба! Синяти ся стільки — скільки дозволить цензура.

— І совість з правдою — перебив я.

— Совість — діло субєктивне, а що до правди, — дак се Котляревський висловив: устами вольного „блаженна лож...“

І мене так задранало в горлі, що я почав кашляти; наче на мене нанав tussis convulsiva... Перекашлявши я став думкою благати Бога, щоб Він змилосердив ся і визволив мене з Перекітової неволі... А Перекіт, заложивши руки за спину і задерши кирпу, так що й кочергою не досягти її, ходив по сьвітличці, та димив моїми папіросами.

— От яка перша річ „нашої“ часописі, — мовив він далі, — а друга — раціоналізм! раціоналізм такий, щоб аж за вухом свербіло. Тут треба становити питанє ребром: але, звістєно, знов таки становити уміючи; а то часом можна так постановити, що отой щєдриновський Удав, або Диб а і самого тебе стовпом поставить... Звістєно не можна становити: чи Біг є чи нема? але можна спитати: чи є чорт, чи нема? Відповідь на таке питанє і стане фундаментом відповіді і про Бога! Коли нема чорта, так всяка голова доглунаєть ся, що нема і Бога.

внесена про виборчі реформи в реєстратурі краєвого відділу? Деж подівся той спаситель народа, союзник і полководець наших псевдодемократів? Які внесення зробив наш краєвий відділ, щоби викоринити нужду між сільським населенням та які поручення краєвого союму виконав у тім вигляді? Як виглядає бюджет нашого союму? Наче господарка шинкаря на селі, що продає горівку тим дорожше та тим більше розпускає її водою, чим більше дітий прибуває в его родині. У нас підносять ся оплати разом з числом населення, а край робить чим раз менше для мешканців.

Що стало ся з внесеннями виборчої реформи пок. барона Олекси Василька, проф. унів. Воюцького і др.? На всіх соймах ухваляють тепер внесення на зміну виборчого права, а їх предкладають або на повних засіданнях, або підготовлюють у краєв. відділі. У нас усе спить, а всемогучий пан у краєв. відділі полуює за почесними урядами в Чернівцях, замість щоби заглядав на належить ся, краєвими справами.

Ще спить нарід. Чує своє трудне положення, але не причуває, хто его тисне. Але ви, що так дуже бажаєте оставатись при кермі, глядіть, яким способом можете ему допомогти! Ті, що у них нині є сила в руках, мають святий обовязок займатись зубожілим і чим раз низше матеріально упадаючим народом. Хто занедає сей обовязок, не гідний називати ся его заступником.

Аванс офіцерів резерви. В сім році заіменували 1.339 резервових поручників, отже о 57 більше ніж в новорічній авансі тамтого року. Крім того іменували 1.211 резервових кадетів в ранзі заступників офіцерів. З новоіменованих поручників припадає найбільша частина на піхоту, бо 977, на стрільців 67, на артилерію 123, а на кавалерію тільки 10.

Товариство обезпечень перед крадіжками з вломом повстало у Відні. Гадку заснована такого товариства піддав акціонарям послідний процес короля злодів Палакості.

Нещасте на желізниці стало ся передвечера в Будапешті. Тягаровий поїзд, до котрого був також причеплений один особовий вагон, вїхав на сліпії шини і ударив з такою силою о загороду, що поїзд вискочив з шин, а шість вагонів розбило ся на кусники. При тім згинуло дві особи зі служби, а машиніст і бремзер, що ще в час відскочили на бік, тільки легко потовкли ся.

В соймі долішної Австрії антисеміт Гесман зробив нагле внесення, щоби завести краєву асекурацію від огню і на жите, що не опирала би ся на примусі. Ся краєва асекурація буде могла успішно видержати конкуренцію з приватними товариствами обезпечень, що тягнуть

От — як!... Нарешті будемо друкувати переклади беллетристики української... Таким чином кожен розуміти ме: хто ми і до чого пильнуємо; а щоб цензура не гадала, що ми українофіли — ми їй засліпимо очи, видаємо яку будь українську книжечку-метелика; або наведемо до українських письменників байку Глібова про вареники. Та одно слово: зуміємо — скоємо да боком скористувати усе, що можна скористувати з „дозволенія“ цензури... Ну те тепер кажіть: якої ви думки про висловлені погляди, властиво, не погляди а про ту тактику, якої вимагає політика? Кажіть: будемо видавати часопис?

— Ні! — відповів я коротко.

— А то чому? — спитав Перекіт, аж присівши трохи.

— Тому, що ні така часопись, ні така тактика не відповідала б високій повазі до української ідеї... Українці і так вже за надто принизили і себе і ще більш українську ідею...

— Чим се саме? — перебив мене Перекіт, міряючи мене очима з ніг до голови.

(Конець буде).

для себе міліонові зиски. Єсть се перший примір рішення сеї справи.

Любов княжни з циганом. Цікавою пригодою займають ся тепер всі парискі часописи. Перед 5 літами замешкала в Парижі пара молодих циганів з Семигорода. Він називав ся Янош Ріго і був спосібним музиком, а она була дочкою також циганського музики, давного учителя Ріга, котрий під назвищем Сімпліціус був звістний в Лондоні і в Парижі, і навіть грав в Сен-Клю на дворі Наполеона III. Ріго, спершу прийнятий до циганської капелі Тот Ферки, найшов небагом покровителя в особі кн. Яблоновського. Той подав ему можливість зложити власну музику. Яко єї капельмайстер Ріго був знаний добре в богатих дільнищах Парижа. Минушого року пізнала его княжна Йосифова де Караман-Шімей, синова бувшого бельгійського міністра заграничних справ. Єсть се Американка, міс Кляра Вард, замужна лише від 6 літ, міліонерка і славіна з краси. Подружжя було спершу щасливе; князь з женою мешкали в Брюсселі, але по якімсь часі перенесли ся до Парижа. Тут відносини змінили ся і любов між молодю парю охолода. Князь мав занедбувати свою жінку; пересиджував більшу часть дня по клубах і товариствах і княгиня стала шукати розривок і звертала на себе увагу своєю чудачністю. То була як раз хвиля великого розголошу Яноша Ріго. Княгиня любила его музику, пізнала ся з ним і почала чим раз більше глядати его товариства. Пересиджувала поза нівнич в локалах, де циган давав свої концерти, а відтак забирила его до свого повозу і відїздила з ним до дому. Так тревало довгий час, аж в лютім с. р. нагле зникла, покинувши мужа і полишивши дочку під опікою своєї в Брюсселі. В товаристві Ріга з'явила ся княгиня у Відні, Пешті, а вкінці в Італії. Жінка Ріга, задрієна циганка, виправляла ему в Парижі ріжні історії, аж доки не відіслав єї до Угорщини, обіщючи прислати їй багато грошей та повернути до неї, скоро лише, як казав, „потягне княгиню“, т. є. витуманить від неї більше грошей. Успокоєна жінка поїхала на Угорщину, але вскорі переєвдичила ся, що муж не княгиню, а єї обдурих, бо більше до неї не вертав і не прислав грошей. Більшого розголошу набрала справа аж тепер в наслідок процесу, з яким виступив против княгині єї муж. Процес веде ся в Брюсселі; минушої середі відбула ся там розправа судова, на котрій відчитано надіслане заявлене княгині, що готова цілий свій маєток, 10 міліонів, відступити мужеві, щоби лише одержати розвід. Тепер перебуває княгиня з Яношем в Угорщині. Різдваї свята перевела в Штуттгаузенбурзі у родичів Яноша, простих, бідних циганів, котрим подарувала 100 моргів ґрунту з цілими фільварками. Відтак виїхала до Будапешту і замешкала з Рігом в двох малих комнатках готелю „Рома“. Она не приймає у себе нікого, але циган оповідає радо свою історію, в котрій не бачить нічого надзвичайного.

Воскрес по смерті. В Рязаню умер один міщанин, що займав ся торгівлею старини. Розжадена жінка закупила труном, свічки і т. д. і все привезла до дому. Вечером розпочав один зі знайомих читати псалтиру, але спостеріг на тварі небіщика румяніці та пішов дати знати про те родині. Не минуло дві години, а небіжчик зачав рухати ся і віддихати. Над ранком хорий віджив цілком і жалував ся тільки на велике ослаблене і біль голови, але впрочім був цілком здоровий. Вид трумни, свічок і иньшої погребової обетанови перелякав его так дуже, що через день він цілком посивів.

Золочівський рабін оповістив в „Галичанині“, що байка яку про него пустила та газета, не має жадної підстави. А байка була така: Хтось мав підробити письмо від рабіна з Золочева з его підписом і печаткою і вислати до кардинала Сембратовича. В тім письмі мав заявити рабін, що він переконав ся про нестійність жидівської науки віри і тому хоче перейти на католицьку віру грецького обряду. Кардинал запросив письменно рабіна-неофіта до себе, а рабін знов прибрав ся у всі відзнаки своєї гідности і прибув до Львова на почесну для него аудієнцію. Увійшовши в салю кардинальської палати, заштанув рабін, чо-го від него бажає С. Е., а кардинал знов зди-

бував ся, що гість позабув на те, чоґо сам у него домаґав ся. Обі сторони показали собі тепер письма, що ніби-то писали до себе і аж тепер вияснила ся справа. — Але правду, каже тепер аж вияснене рабіна в „Галичанині“, що нічо не потребувало вияснювати ся. Бо ані рабінового письма ніхто не підрабляв, ані він сам не писав, ані ніколи не їздив до кардинала, ані не говорив з ним, ані навіть не бачив на очи. Все те чиста видумка „Галичанна“, аби осмішити кардинала..

Божевільство чи глупота. З Парижа доносять до Vaterland-у віденьського, що тамошня міліонерка Ефрусі, що єї муж доробив ся величезного маєтку на торгівлі збіжжям, обходила сими днями з великою величавістю вінчане своєї улюбленої.. собачої пари. В честь тої важної хвилі в житю обоїх собак устроїла величавий бал і розіслала кількесот запросин! Коли ся звістка не єсть видумкою антисемітської нетерпимости (бо Ефрусі суть жидами), то дійсно не можна найти назви на таке божевільство, чи глупоту збогаченої гандлярки, як і на упадок почуття власної гідности у тих гостей, що прийняли без обиди таке безглузде запрошене.

Лікар Коротнай заасуджений в Будапешті на 3 роки в'язниці за те, що обікрив вдову Патеу зараз по єї смерті.

Цикльон знищив місто Невертіре в Новій подудневій Ваалі. Мало що не всі будинки знищені; два доми підніс вихор в гору і розторочив їх мов слабі шкаралунки. Людий розносило далеко воздухами; багато утратило жите. Докладніших вістий про се велике нещасте ще нема, бо всі телеґрафічні лінії знищені.

Вигідний фалшівник. Генрик Драхе хотів як найлегшим способом прийти до маєтку. Взняв ся отже фалшувати гроші. Але ему не хотіло ся забавляти десятками, або сотками — він намалював собі цілком з вільної фантазії неіснуючу ноту банкову на 50.000 зр., а ще п'ять по 5.000 зр. і хотів відразу стати великим паном. При виміні тих фантастичних грошей арештували наївного фалшівника і заперли до судової клітки. Підозрівають, що у него в голові не вельо на своїм місці.

З черновецької вистави образів закупив Володислав Скибневський чотири великі ікони до берлінської панорами „битва над Березиною“ за суму 20.000 рублів. Звідси пойдуть ті образи на виставу до Варшави.

Славний повістяр польський Генрик Сінкевич виступив перед російською публікою в Москві з своєю першою драмою „На одну карту“. Автор звістної повісти „Без доґмату“ і иньших зробив, як доносять російські газети, на сцені цілковите фiasco.

Жіночої бібліотеки. видаваної Наталією Кобринською, виїшла сими днями у Львові з друкарні Наук. товариства ім. Шевченка книжка 3. під заг. „Наша доля“. Збірник праць ріжних авторів“. Книжка обіймає 142 сторін 8-ки і коштує 60 кр. — В книжці єї містять ся такі статі: Н. Кобринської „Стремління жіночого руху.“; Анни Перль „Про рух жіночий“; П. Куліша „Виписки з позиченої кобзи“ (переклади з німецьких поетів); оповідане Ганни Барвінка „Королівщина“; А. Поп „Організація віденьських робітниць“; розвідка Л. Селяньського „Чи треба нам охоронка“; літературні замітки (про сім замітних творів писателів європейських), фейлетон Н. Кобринської і відозва редакції „Нашої долі“.

Телеґрами „Буковини“.

3 дня 1-го січня 1897 року.

Більград. Скупштину розв'язали.

Монахія. Баварське правительство заказало від 29 грудня 1896 довозити і перевозити роґату худобу з Буковини, бо вже кілька разів заволікали через те ратичну і пискову заразу.

Маніля. Відділ зложений з 150 Іспанців побив багато більші сили кубанських повстанців. 360 повстанців лягло труном, багато ранених. З Іспанців було тільки чотири ранених.

Новозаложена
ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ
В ЧЕРНІВЦЯХ,
ІГНАТІЯ ВЛАСЮКА

поручає на зближаючі ся Різдвяні свята товари цілком свіжі і по можности дешеві.

Світло церковне П-да не повної ваги так само світло церковне і столове I-ма і П-да повної і неповної ваги.

Світло стеаринове чудно мальоване образками святих і орнаментами золоченими в всіх величинах.

Кадило благовонне королевске ладан буршти і потпори.

Для ужитку домового: мука, сіль, масло, крупи перлові, риж, **кава правдива Цейльон** 6 сортів, чай каравановий Народної Торговлі у Львові в пачках $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{8}$ фунта по 1 зр., 90, 80, 70, 50, 45, 40, 35 і 25 кр. — на вагу $\frac{1}{2}$ кильо 1.50. 2.50 і 3 зр.; **висівки з чаю караванового** дуже менажний $\frac{1}{2}$ кильо 1.20, 1.40 і 2 зр.; розинки, міддали, фіґи, цуката, дактелі, ванілія, шафран і коріне всякого роду.

Домової роботи повила перетирани, мід прісний, оріхи волоскі і турецкі мак сивий.

Спеціальне караванове мило до праця Народної Торговлі у Львові, крохмаль, і фарбка ріжного роду.

Миделка і перфуми.

ГОКІЙ ДО СНІДАНЬ,

взглядно сала, придатна на збори, комерси і товарискі сходни.

Услуга скоро, вага точна, ціни совітні.

Висилки поштою висилаю скоро, не числячи опакованя.

Поручаю мою першу руску торговлю ласкавої памяти і оніці.

(5—5)

Сир: швайцарскій і французскій ріжних родів і смаків. Саламі, ковбаса, солонина, смалец і пр.

Великий вибір маринованих риб морских, оселедців, руских і французских сардинок.

Муштарда французка і кремска в хороших слоїках з кристаловими ложками і на вагу.

Олива столова і ріпакова до свічення. Оцет винний і спиритусовий.

Спеціально поручаю всякого роду **вино** червоне, старе, куплене від мого попередника в $\frac{3}{4}$ фляшках по 60 кр. і вино біле в літрових фляшках 70. Під совістею поручаю справедливе угорске вино до служби Божої по 70 кр., в $\frac{3}{4}$ фляшках 60 кр. Старе вино угорске столове Badacsonyer 80 кр., австрійске Kotnauer з 1882 1 зр., Klosterneuburger 80 кр. Власне вино від 15-го грудня, природне і геґелай від 45 до 75 кр., Самороднер від 70 кр. до 1 зр. 50 кр., Токай кураційний, витравний і солодкий від 2 до 5 зр.

Пиво черновецке, окоцімске і пільненске в фляшках.

З глибоким поважанем:
Ігнатій Власюк,
рускій купець в Чернівцях.

Свій у свого!

ВАЖНЕ

для кожного, головно для всіх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, бібліотек, студентів приватних людей є повідомлене, що існуюче тут уже від богатых літ, на краєвій виставі в Чернівцях 1886 р. визначене почесним признанем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжиньского і Еміля Канюка

тепер через набуте найновіших машин, писем і інших знарядів значно побільшило ся і тому свій льокаль перенесло на *улицю ратушесу ч. 12*, другий вхід також від *улиці Лелісової ч. 11*.

Заразом приступив довголітний фаховець, пан Еміль Канюк яко співник сего переплетничого заведеня і тепер оно зможе під новою фірмою

—о Кароль Кобжиньский і Еміль Канюк о—

з виправленим персоналом веї фахові роботи, як оправлене книжок, роботи галантерейні, друк на стижки до віниць, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, бібліотек і приватних людей по найнижших цінах як найліпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовленя

з поважанем

8—10

Кобжиньский і Канюк.

Пошукую хлопця до практики торговлі корінної і вин. — В часі практики буде мати ціле удержане кромі убраня. — Условія устно.

Ігнатій Власюк,
рускій купець в Чернівцях,
ул. паньська ч. 35.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публику, що я перебрав існуючий досі під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

— (заснований 1812 р.) —

а крім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моею власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сїй нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклівно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прощу о часті замовленя і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним через Виреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти веїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках протил шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Полїси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбинацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористійші услія і видає полїси і квїти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване в обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладни до опроцентованя по 5 процент. І гаранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,

загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у веїх антиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймаєти з осторожностію лише фляшки зі знаним знаком охорооним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редактовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а веї 7 разом за 7 зр.

3 пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Подвійна кримска муштарда!

Оферую свою знамениту, загально знану, свіжю подвійну муштарду; розсилаю і на пробу поштою в бочівках по 5 кильо за 2 зр. 40 кр., $2\frac{3}{4}$ кильо за 1 зр. 60 кр., 12 кильо за 5 зр.; 12 кильо за 9 зр. 50 кр.

FERD. MICHEL, Senfsiederei,

K r e m s, N.-Oesterreich. Schmelzgasse Nr. 215.

За якієть гарантую; коли не до внодоби приймаю назад.

(2—2)

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

